

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

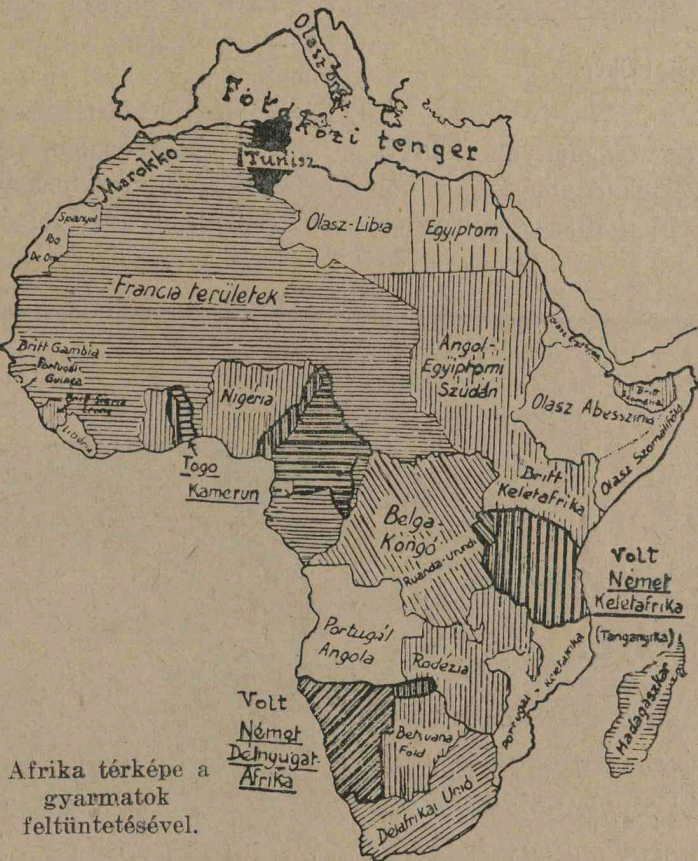
Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Franciák és olaszok viszálya.

A hatalmi versengés új kérdést vetett föl az olaszok és franciák ellentétéinek szaporítására: melyik állam gyarmata legyen Afrika egyik legértékesebb területe, Tunisz? A kérdés fölvetésével Afrika megint az érdeklődés homlokterébe került, amint hogy sürűn odakerült a világháború óta Marokkó is a riffkabilok állandó forrongásával, Egyiptom nemzeti átalakulásával, Abesszinia olasz uralom alá való jutásával. Ujabban mind több szó esik a németek összes afrikai gyarmatainak visszaköveteléséről, a zsidók afrikai letelepedéséről, a délafrikai egyesült államok hatalmi súlyának növekedéséről.

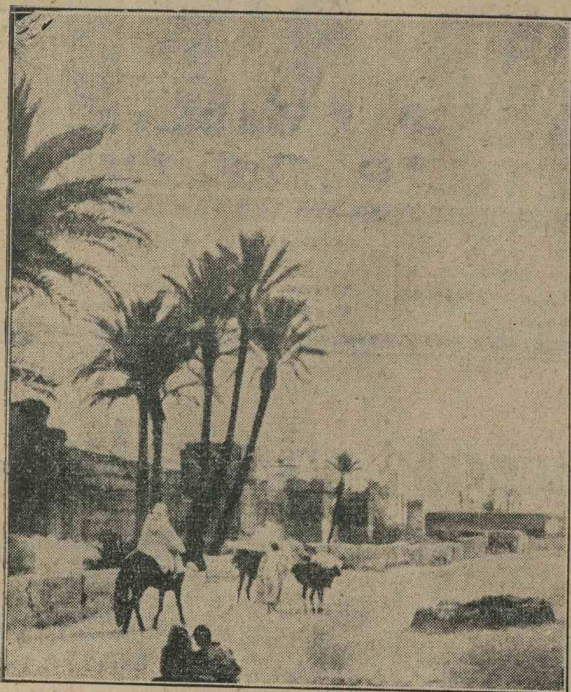
Afrika térképe a gyarmatok feltüntetésével.

ben, mert rendkívül értékes nyersanyagokat szolgáltat mind az ipar, kereskedelem, mind a mezőgazdaság számára. De fekvése is nagy értéket kölcsönöz neki. A Földközi-tenger

déli partjának legelőbbre rugó része, ahol a part alakulása jó kikötők építésére nyújt lehetőséget. Maga a főváros Tunisz Afrika legforgalmasabb kikötője.

Ennek a területnek értékét, fontosságát nagyon régen fölfedezte az emberiség. — A bibliában szereplő föníciaiak, az ókori világ legmozgékonyabb kereskedő népe, hatalmas gyarmatbirodalmat alapítottak a mai Tunisz területén, amelynek fővárosa Karthago

sokáig dacolt a római világbirodalom hódító terveivel. Mikor elbukott, a rómaiak még romjait is igyekeztek eltüntetni, területén római műveltségű telepeket létesítettek. A római birodalom elbukása után északafrikai tartományain barbár népek osztottak, míg ezeket is elnyomta és egy uralom alá hajtotta az arab világbirodalom. Ennek el-

Tuniszi tájkép.

bukása után az egyes tartományok kalifák uralma alatt versenyeztek egymással, míg a törökök a mohamedán vallás segítségével

egész Északafrikát uralmuk alá hajtották.

A gyengülő török birodalomtól Európa országai egymás után szedték el afrikai birtokait. Marokkó, Algir, Tunisz, a franciák birtokába került, Tripoliszt az olaszok gyarmatosították, Egyiptomot az angolok szereztek meg.

Mi serkenti most az olaszokat Tunisz megszerzésére? Amint a térképen megállapíthatjuk, Tunisz nagyon közel esik Olaszországhoz, s így a legalkalmasabb települő helyül kínálkozik az olasz népfölösleg számára. Mellette Tripolisz olasz tartomány nagy része terméketlen sivatag, míg Tunisz termőföldjével, bányáival, gyarmatosításra kitűnő lehetőségeket nyújt. Az olaszok éltek is ezekkel, számuk Tunisz területén meghaladja a franciákét.

Ezek az anyagi tekintetek sarkalják tehát az olaszokat Tunisz megszerzésére. Jogcímet pedig abból formálnak Tunisz birtokára, mert úgy érzik, hogy az antant, amelynek a világháboruban segítségére siettek, a békekötés nagy osztozkodása alkalmával nem méltányolta eléggé szolgálataikat.

Ferdinánd király emléke.

Az idei őszen husz esztendeje mult, hogy Európa képének átalakulása a háboru befejezése után megkezdődött. Ezeknek az időknek a mozgalmában hathatós része volt Románia királyának, Ferdinándnak is. Emlékét mindenütt föllevenítették és meleg emlékezésekben részesítették, ahol a huszéves évfordulót megünnepelték.

A bolsevizmus európai csődje.

Annak a körülménynek, hogy a francia miniszterelnöknek sikerült az általános francia sztrájkot letörnie és a képviselőházban döntő sikert aratnia, nemcsak Franciaországban, hanem egész Európában nagy következményei mutatkoznak. Daladier tulajdonképpen az ugynevezett néparevonalat gyúrta le, amelynek robbanó erejű csoportját a kommunisták alkották. Az összes európai lapok megállapították, hogy a néparevonal összeomlott s Daladier kormánya jobb oldalra tolódott. Érdekes, hogy a szélső jobboldali pártok, nem szólva az ugynevezett középpártokról, Daladier mellett szavaztak. Hiábavalónak bizonyult Blum volt miniszterelnök minden erőfeszítése, nem sikerült megdöntenie azt a francia politikát, amely a müncheni egyezmény útján új vizekre evezett. Kétségtelen, hogy Daladier francia miniszterelnöknek nagy erőfeszítésre volt szüksége. Az utolsó hónapokban a néparevonal ugyanis mindent elkövetett, hogy a Chamberlain angol miniszterelnök által irányított és a müncheni határozománnyokon nyugvó békepolitikát megbuktassa. A francia szakszervezetek vezetősége kiadta a jelszót, hogy az általános sztrájk kihirdetése útján még a legszélsőségesebb eszközökkel is meg kell buktatni Daladiert és a kormányát. Ha a néparevonal és a munkásság vezetői győztek volna ebben a küzdelemben, akkor Franciaországot alig lehetett volna megmenteni a bolsevizmustól.

Daladier miniszterelnök az általános sztrájk előtt rádiószózatot intézett a francia néphez, amelyben nyíltan hirdette, hogy Franciaországnak és az európai békének a legnagyobb ellenségei a francia kommunisták, akiknek nincsen más célja, mint Moszkva malára hajtani a vizet és Franciaországot forradalmasítani. Uglátszik, a józan francia hallgatott Daladier kiáltványára, mert az általános sztrájk nem sikerült, a munkásság nagyrésze az általános sztrájk napján nem hagyta el a munkahelyét s mihelyt Daladiernek sikerült a forradalmasító sztrájkot legyőznie, helyzetét a francia kamarában is megerősítette, sőt a francia képviselőház erőviszonyait is sikerült megváltoztatnia. Ma a francia kormánynak új elemekből álló többsége van, s a bomlásban levő néparevonal hatalmi ereje napról-napra gyengül.

A francia néparevonal meggyengülése, a kommunisták bukása igen jelentős láncszeme azoknak a fokozatos kudarcoknak, amelyek

egész Európában a szovjet befolyását érték. A szovjet politika először Spanyolországban tett szert nagyobb befolyásra. Midőn Francoék felléptek s megkezdődött a spanyol belháború, szovjet befolyás irányította az egész spanyol baloldali politikát. Francoék fokozatos és sorozatos győzelmei azonban mind szűkebb térre szorították a szovjet befolyást és ma már csak idő kérdése, hogy a spanyol háború Francoék teljes győzelmével befejezést nyerjen.

A szovjetnek nagy befolyása volt a múltban a csehszlovák politikára is. A müncheni határozatok előtt nagyon sokan azt hitték, hogy egy német támadás esetén a csehszlovák hadsereg ellenáll, mert a szovjet repülők ezrei fogják védelmezni Benes politikáját. Németország azonban már a müncheni találkozón teljes diadalt aratott. Anglia és Franciaország a szudétanémet kérdésben Németország mellé állt és így Csehszlovákia régi politikájának a sorsa megpecsételődött. Benes elbukott s bukásával Csehszlovákiában a szovjet befolyása máról holnapra megszűnt. Ma Csehszlovákiában a Benes-féle politika végső maradványait is kigyomlálják és az új külügyminiszter nyíltan Németország felé való tájékozódást hirdet. És most Daladier miniszterelnöknek a képviselőházban aratott sikere Franciaországban is megtörte a szovjet befolyását és ezzel Európa bolsevizálásának a veszélye elhárult. Chamberlain angol miniszterelnök politikája teljes diadalt aratott. Ő volt az első, aki nyíltan Németország és Olaszország pártjára állt és állást foglalt a szovjet befolyás ellen Európában. Angliában jól tudják azt, hogyha a szovjet befolyás továbbra is erősödik, akkor forradalmak és háborúk törnek ki, könnyen lángba borulhat egész Európa, elpusztulhat az egész polgári társadalom, összeomolhat a keresztény kultúra minden alkotása s a kereszt helyét a szovjet csillag foglalja el. Különösen tudta Anglia azt, hogy háború és forradalmak esetén nemcsak a gyarmatait, hanem világhatalmát is elveszti, tehát a müncheni egyezményben a régi világrendet mentette meg és a szovjet befolyást végleg megszüntette Európában.

A bolsevizmus európai csődje bizonyára gyengíteni fogja Sztalin véres uralmát is. Ha az események ilyen rohamos ütemben haladnak előre, akkor rövidesen Oroszországban is végelgyengülésben fog kipusztulni a kommunizmus.

Külföld

Mit tartalmaz a német-francia nyilatkozat? Ribbentrop, német külügyminiszter párizsi látogatása alkalmával Bonnet, francia külügyminiszterrel beható tárgyalásokat folytatott Németország és Franciaország viszonyáról. A tárgyalások befejezése után a két külügyminiszter ünnepélyes keretek között nyilatkozatot irt alá. A nyilatkozatban megállapítják, hogy az európai helyzet megszilárdulásának egyik legfontosabb feltétele, hogy Franciaország és Németország egymással békés viszonyban éljenek. Erre való tekintettel mind a német, mind a francia kormány arra fognak törekedni, hogy a két állam békés kapcsolatait fejlesszék. Megállapították továbbá a nyilatkozatban, hogy Németország és Franciaország között a jelenlegi határok véglegesek és a két állam között nincsenek területi viták. Végezetül megállapítják a nyilatkozatban, hogy harmadik hatalommal való kapcsolataikban előzőleg egymással mindazokat a kérdéseket megtárgyalják, amelyek nemzetközi bonyodalmak kiindulási pontjává válhatnának.

Az ünnepélyes nyilatkozat aláírása után Ribbentrop kijelentette, egy francia újság munkatársa előtt, hogy meggyőződése szerint Hitler kancellár és Mussolini diadalmaskodtak a bolsevizmuson és megmentették az európai népet a végveszedelemtől. Mindkét külügyminiszter hangoztatta a sajtó képviselői előtt, hogy Németország és Franciaország között végetért a többszáz éves határkérdés ellentéte és helyre-

állott a jó szomszédi viszony. Ribbentrop német külügyminiszter fogadtatása Párisban nagy szívéllyességgel folyt le.

Nem lesz általános védkötelezettség Angliában. Az angol kormány elvetette az általános védkötelezettség bevezetésének tervét. A kötelező jelentkezések helyett továbbra is az önkéntes jelentkezések rendszere marad érvényben.

Lakósságcsere Cseh-Szlovákia és Magyarország között. A Magyarország és Cseh-Szlovákia között folyó végleges határrendezési tárgyalások során felmerült az a terv is, hogy a Magyarországhoz visszacsatolt Felvidékről az összes szlovák telepeseket áttelepítik Cseh-Szlovákia területére és a szlovák telepések birtokaira olyan magyarokat telepítenek, akik jelenleg Cseh-Szlovákia területén élnek. Felmerült továbbá az a terv, hogy Magyarország Nyitra környékén visszaad Cseh-Szlovákiának huszonhat szlovák községet, ezzel szemben Cseh-Szlovákia átengedi Magyarországnak a Jászó vidéki, gazdag vas és ezüst bányákat. A nagy fontosságú kérdésekben a határ-megállapítást végző magyar-cseh bizottság fog dönteni.

Elutazott Londonból Pál jügoszláv herceg. Pál, kormányzó herceg befejezte Londonban tárgyalásait és elutazott Angliából. A kormányzóherceg útját Párisban megszakította és a francia köztársasági elnök vendége volt.

Tuka lesz a pozsonyi egyetem rektora. A hosszú politikai fogságból kiszabadult Tuka Béla, szlovák politikus, Pozsonyba utazott, ahol ünnepélyesen fogadták. Tukának felajánlották, hogy vállalja el a pozsonyi egyetem rektori tisztségét.

Horthy Miklós névnapja. Magyarország kormányzójának névnapját Magyarországon nagy ünnepélyességgel ülték meg. A kormány nevében Imrédy Béla miniszterelnök tolmácsolta a magyar kormány jókívánságait.

Eden ismét belép az angol kormányba? Eden, volt angol külügyminiszter, mint közöltük, amerikai uton van. Hír szerint hazaérkezése után, mint gyarmatiügyi miniszter, ismét belép az angol kormányba.

Határkiigazítás Németország és Svájc között. A svájci rendtanács elfogadta a Németországgal kötött határkiigazítási egyezményt. Az egyezmény következtében néhány Németországgal szomszédos város határa és több utvonat került Németországhoz. Hitler kancellár egyidejűleg kijelentette, hogy Németország minden időben és minden körülmények között üszteletben fogja tartani Svájc területi sérthetlenségét.

Csehország új neve. A cseh hivatalos lapban rendelet jelent meg Csehország új elnevezéséről. A cseh köztársaság új neve Cseh-Szlovákia lesz. A két szó közé helyezett kötőjel Szlovákia különállását jelzi.

Nagy a munkanélküliség Északamerikában. Az Észak-amerikai Egyesült Államok hivatalos kimutatása szerint az Egyesült Államok területén állandóan nő a munkanélküliek száma. Jelenleg 9 millió munkanélkülit tartanak nyilván. A nagy szám mutatja, hogy Amerikában sincsenek jó gazdasági viszonyok!

Közkegyelem Cseh-Szlovákiában. A cseh köztársasági elnök széleskörű közkegyelmi rendeletet irt alá. A rendelet nagyon sok fogoly szabadságát adta vissza.

Letartóztatták a Felvidéken Kun Béla volt híveit. A Magyarországhoz visszaesatolt Felvidéken a hatóságok letartóztatták Kun Béla vörös hadseregének 9 tagját. A vád ellenük, hogy a vörös uralom alatt két csendőrt megöltek. A vizsgálatot az a csendőrség fogja vezetni, amelynél a két meggyilkolt csendőr szolgálatot teljesített.

Kétéves katonai szolgálat Magyarországon. Bartha, magyar honvédelmi miniszter a kormánypárt egyik gyűlésén ismertette a magyar kormánynak a hadkötelezettségre vonatkozó tervezetét. A hadügyminiszter előadta, hogy az új tervezet szerint a hadkötelezettségi kor 18-tól 60 évig fog terjedni. A katonai szolgálat általában két éves lesz, azonban egyes fegyvernemeknél a szolgálati időt háromévben fogják megállapítani. 18 éves kor előtt a magyar ifjúságot levante kiképzésben részesítik.

Erődítéseket építenek a japánok Sanghai környékén. A japán hadvezetőség Sanghai környékén nagy erődítési munkálatokat végeztet. Egyidejűleg hatalmas repülőteret és nagy katonai tábort építenek Sanghai környékén. Ezekből a jelekből arra lehet következtetni, hogy a japánok hosszú háborúra akarnak berendezkedni. A távolkeleti háboru legutolsó eseménye, hogy a japán csapatok Kantontól délnyugatra erőteljes támadást intéztek a kínaiak ellen. A kínaiak széles vonalon visszavonultak.

Danzig város megvonta a zsidóktól a polgárjogot. Danczig szabadváros vezetősége megvonta a zsidóktól a városi polgárjogot.

Legszebb karácsonyi ajándék!

Nagy árleszállítás!

<i>Baksay S.:</i> Patak banya (kis regény, 144 oldal)	20 lej helyett	Lei	15.—
<i>Tompa M.:</i> elbeszélő költeményei (80 oldal)	15 " " "	"	10.—
<i>Dr. Nagy A.:</i> Jó egészséget (tanulságos elbeszélés — — — — —)	15 " " "	"	10.—
<i>Gyallay D.:</i> Genovéva (regényes történet, 110 oldal)	40 " " "	"	30.—
<i>Arany J.:</i> Válogatott költemények (kötve, 160 oldal)	50 " " "	"	35.—
<i>Arany J.:</i> Kisebbségi elbeszélő költemények (kötve, 160 oldal)	50 " " "	"	35.—
<i>Petőfi S.:</i> János vitéz, A helység kalapácsa, Bolond Istók (képes kiadás, kötve 144 oldal)	50 " " "	"	35.—
<i>Petőfi S.:</i> költeményei (képes kiadás) füzve	120 " " "	"	80.—
Ugyanaz aranyozott egész vászonban	150 " " "	"	100.—
Ugyanaz famentes papíron, háromszínű aranyozott díszkötésben	250 " " "	"	200.—
<i>Sportbélyeg-album.</i> Díszes album-alakú kiadás, kivethető és kiegészíthető lapokkal. <i>Ujdonság!</i>	250 " " "	"	200.—
<i>P. Jánossy B.:</i> A király daliája	20 " " "	"	15.—
<i>P. Jánossy B.:</i> Mister Nemere	40 " " "	"	30.—
<i>Csúry B.:</i> Vőfélykönyv. Falusi esküvői szokások, harmadik kiadás. Az előbbi kiadások rövid idő alatt fogytak el	15 " " "	"	10.—
<i>Uj Erdélyi Antológia.</i> Szemelvények 15 fiatal erdélyi magyar író és költő műveiből. <i>Ujdonság!</i>	100 " " "	"	80.—
<i>Bíró V.:</i> Képek Erdély múltjából. Történelmi elbeszélések, képekkel	45 " " "	"	35.—
<i>Bíró V.:</i> Nagyságos fejedelmek idejében. Történelmi regény az erdélyi fejedelmek idejéből. Szopos Sándor festőművész rajzaival	20 " " "	"	15.—
<i>Koncz L.:</i> Konyhakertészet	50 " " "	"	40.—
<i>Dr. Szász F.:</i> Óserők	50 " " "	"	40.—

Fenti árak csak 1938. december 31-ig érvényesek!

A megrendelt könyvek ára előre beküldendő, mert az utánvételezés nagyon megráigítja a szállítást. A könyvek árán felül 100 lejig terjedő rendelésnél még 5 lej, 200 lejig terjedő rendelésnél 10 lej postacsomag költség is beküldendő egyidejűleg, míg 200 lejen felüli rendelést költségmentesen szállít a

Minerva Müintézet R. T., Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Hitler és Mussolini találkozására. A nemzetközi helyzet feszült voltára mindennél jellemzőbb, hogy állítólag Mussolini és Hitler titokban találkozni fognak. A találkozás Bécsben fog megtörténni. Münchenben egyébként nagyfontosságú olasz és német tárgyalások folytak le. A tárgyalásokon főképpen katonai szakértők vettek részt. A tanácskozásokon megjelent Göring tábornagy is. A megbeszélésen szóba került a két ország katonai együttműkö-

désének és a nemzetközi helyzettel kapcsolatban teendő intézkedések kérdése. Állítólag a megbeszélés azért vált időszzerűvé, mert Olaszország nyilvánosságra hozta gyarmati követeléseit és Németország erősen szorgalmazza, hogy az ukránok adják meg az önkormányzatot.

Megünnepezték Franco tábornok születése napját. Franco tábornok születésnapját a spanyol nemzeti csapatok megünnepezték.

Előfizető testvérek!

A Magyar Nép a mi lapunk, amelyből tiszta, hamisítatlan, mindig javunkat előmozdító tanácsokat kapunk. Egyetlen lapunk, amely önzetlenül politikamentes, melynek egyetlen célja, hogy békében, jólétben és megelégedésben éljenek a népek. Egyetlen lapunk, amely igazán felkeresi a barázdában dolgozó embert éppen úgy, mint az iparost vagy hivatalnokot. Egyetlen lapunk, amely féltő gonddal aggódik gyermekeink jövője miatt. Hasábjain nevelési utasításokat ad a szülőknek. Isten áldott üzenetét viszi a szomjuhozó lelkeknek. Üdítő, vidám elbeszéléseivel szórakoztat. Tanácsaival támogat. Rajzaival elvezet a bennünk rejlő nagy művészi értékek gazdag kincstárába. Visszatart a rossztól. Int a jóra. Szellemeinkben minket gazdagít!

Ennek ellenére — úgy hallom — előfizetési hátralékok is vannak. Tehát vannak igen nagy számban olvasó testvéreink, akik elfogadták a lapból nyert drága értékeket — de megfeleltek a háláról! Hát ez hogy lehet? Megdöbbenőt! Testvérek! Gondoljatok arra, hogyha mivelünk történe ez az eset, mi azonnal törvényes uton hajtánánk be követeléseinket és jogosan. — A Magyar Nép ezt sem tette. Ő vár és vár! Szép a várakozás — de nekünk előfizetőknek nem szabad erre alkalmat adnunk. Nem szabad elfeledni a bibliai intést: munkás méltó az ő bérére! Bár a Magyar Nép nem is a bért kéri, hanem azt a pénzt, amit papír-, nyomda- és adó címen már régen kifizetett.

Ezt megtagadni, vagy ezt nem komolyan venni s ennek megfizetését a magunk részéről el-

hanyagolni — *bűnös mulasztás!* — Vagy nincs pénz? Lehet, hogy nincs annyi mint régebb, de nem olyan nagy az előfizetési díj, hogy akár szolgál, akár a gazda, akár az inas vagy a segéd, akár a mester, vagy a hivatalnok ne bírná kifizetni. Legyen csak egy áldomással, vagy egy mulatsággal kevesebb és mindjárt előkerül az előfizetési díj. Testvérek! Arattunk. Várjuk a karácsony boldog ünnepét. — Imáink tárgya: add meg Istenünk a mi mindennapi kenyerünk. Adj örömet és boldogságot. Ezt kívánjuk és kérjük magunknak! — Hát gondoltok-e arra, hogy annyi munka után és értetek aggodó, nyugtalan éjszakákat íróasztaluk mellett töltött szerkesztő testvéreink is szeretnének bár annyit elérni, hogy a karácsony legyen valóban az ujjászületés ünnepe a Magyar Nép előfizetése terén is! Erdemesek, hogy bár a lapfenntartó költségek előteremtésének mindennapi gondjától mentesen ünnepeljenek.

Ezt, testvér, hálás szíveddel tedd meg, — rendezd előfizetésed. Mutasd meg, hogy a lap által elhíntett magvak nemes gyümölcsöt teremtek lelkedben.

Fekete Károly
ref. lév. lelkész.

A tapasztalt és tanult gazda termését megháromszorozhatja. A hosszú téli esték alatt a legjobb tanácsadó:

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas számos magyarázó képpel diszitett, teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 30 Lei, a bolti ár egyébként 90 Lei. — A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenki mielőbb megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

Hírek

Egyre emelkedik az ország hitele és tekintélye. Titeanu, nemzeti, sajtóügyi miniszter rádióelőadást tartott a bucaresti rádióban. Beszédéből a következő részt emeljük ki:

— Arról a magas megfigyelő helyről, amelyen állok s ennek a programnak bevezetőjeként, már most meg kell állapítanom, hogy Románia a külföld sajtójában sohasem örvendett olyan tekintélynek, mint éppen most. A nemzetközi politikai életben országunk hitele és tekintélye egyre emelkedik. Ófelsége II. Károly király a legilletékesebb meghatalmazott, Angliában, Franciaországban és Németországban tett látogatása során, mindhárom államban megszilárdította és értékesebbé tette kapcsolatainkat. Az a tisztelet, amellyel az Uralkodót, Európa legrégebbi uralkodóházának képviselőjét fogadták s ami nem csak formáságokban nyilvánult meg, hanem mindazoknak az országoknak, ahol az Uralkodó megfordult, nemzeti eseménye is volt, mindenfelé növelte országunk népszerűségét. Ma Románia a legkedvezőbb helyen áll a nemzetközi fórumon. Tekintélyét egyrészt Ófelsége személye biztosítja, másrészt az Uralkodónak az az országépítő munkája, amelyet most már a külföld is megismert. Most már értékelik munkabírásunkat, gazdagságunkat, vendégszeretetünket s a világosság és békeszeretet szigetének ismerik el országunkat. Kelet kapuja vagyunk, a nemzetközi érdekek legfontosabb ütközőpontja. Ettől a tényről most már az idegenek is meggyőződtek.

Merényletet követtek el Christescu ezredes ellen. Lapunk előző számában közöltük, hogy Christescu, Cernăuți-i hadbíró ezredest levélben halállal fenyegették meg. A merényletet valóban megkísérelték, az ezredes azonban csak könnyebben sebesült meg. A merénylők 18 éves gimnáziumi tanulók voltak. A merényletben részes bűnösöket letartóztatták. Rövidesen hadbírótság elé kerülnek.

Mennyi betétet fogad el a póstatakarékpénztár? A postagazgatóság elrendelte, hogy magánosok a póstatakarékpénztárnál legfeljebb háromszáz-ezer lej összegig helyezhetnek el betéteket.

Hűségnyilatkozatot tettek a vasgárdisták. A belügyminiszter a következő hivatalos közleményt adta ki:

„Az a 318 légiónárius, akiknek Vasluiban jelölték ki kötelező lakóhelyet, tudomást szerezve Corneliu Codreanu és a többi légiónáriusok lelovásáról, önként megjelent a lakóhely parancsnokánál s határozott engedelmségi nyilatkozatot adott ki. Kijelentették, hogy lemondanak minden a törvény által tiltott cselekedetről. Egyszersmind kérték az ahhoz való hozzájárulást, hogy a következő, valamennyiük által aláírt felhívást közzétehessek:

Barátaink!

Éveken át tartó mozgalmunkra a legutóbbi események nagy nyugalmat hoznak, a sors határozatába való belenyugvást. Senkinek sincs visszafizetni valója. Felhívjuk összes barátainkat és ismerőseinket, hogy őrizzék meg a legteljesebb nyugalmat s egy pillanatig se felejtsek el, hogy határokon túli ellenségeink lesben állanak.

Mindenki tekintete irányuljon most jobban, mint bármikor a haza, a nemzet és a trón felé.”

Calinescu belügyminiszter teljesítette kérésüket, és úgy intézkedett, hogy egyelőre javítsanak állapotukon. Esetleges szabadonbocsátásukról később fognak intézkedni.

Nem szabad a vasuti töltésen járni! A vasut vezérigazgatósága megtiltotta, hogy bárki is a vasuti sínek mentén járjon. A vasuti hidakon sem szabad átjárni. A tilalom a vasut alkalmazottaira is vonatkozik. A tilalom megszegőit súlyosan megbüntetik.

Szigoruan büntetik a rémhirterjesztőket. A rémhirterjesztőket azonnal katonai bíróság elé állítják és szigoruan ítélik meg felettük. A törvény hat hónaptól két évig terjedhető fegyházbüntetést és 50 ezer lejig terjedhető pénzbüntetést ír elő a rémhirterjesztők megbüntetésére.

Kiderítették a kolozsvári bombamerényletek részleteit. Kolozsváron az elmúlt hetekben sorozatos bombamerényletek történtek. Merényletet követtek el a gázgyár, egy petróleumraktár, a zsidó diákotthon és a Metropol kávéház ellen. A rendőrség által bevezetett szigorú vizsgálat során megállapították, hogy a merényleteket Fagadaru ügyvéd, Petre Andrei és Bica Ananie követték el. A merénylők valószínűleg a kolozsmegyei Pata községben, Rusu Ioan gazdálkodónál. Miközben a merénylőket Pata községbe, helyszíni szemlére szállították, szökést kíséreltek meg, és, amint lapunk előző számában közöltük, a kísérő csendőrök a merénylőket agyonlőtték.

Karácsonyi és szilveszteri színdarabok, jelenetek és versek.

1. Ágoston I.: Hazatérés. Karácsonyi falusi életkép, 2 nő, 3 férfi szereplővel.
Megtalált boldogság. Betlehemes álomjelenet egy külvárosi munkáslakásban. 14—15 szereplővel, egy kötetben 15.—
  2. Mikulás—Karácsony—Szilveszter. Versek, színdarabok, jelenetek gyermekek számára csinos kis könyvben — — 20.—
  3. Simon S.: Karácsonyi örömök, 2 férfi, 4 nő, 9 fiú és 2 lány szereplővel.
Kirájkné: A jószívű Mikulás, 1 férfi és 7 fiú szereplővel.
A két színdarab együtt csinos kis könyvben — — — 20.—
  4. Szeressük édesanyánkat. Gyermekek-műkedvelők műsor-darabjai. Versek, jelenetek, színdarabok — — — 20.—
  5. Székely Miklós: Egy karácsonyfa története. 1 felvonásban, 8 leány és 8 fiú szereplővel.
A mosonó gyermekei. Karácsonyi színdarab 1 felvonásban. 6 leány és 4 fiú szereplővel — — — — 20.—
  6. Nemes Elemér: Karácsonyi történet. Színmű 3 képben, számos felnőtt és gyermekszereplővel.
Debreczeny István: A jövődő harangja. Karácsonyi színdarab 3 felvonásban. 14 férfi, 13 nő, 1 leány főszereplő és számos mellékszereplő — — — — — 20.—
  7. Csürös E.: Csillagszállás. Színdarabok, versek, jelenetek, köszöntők, különféle ünnepi alkalmakra — — — — — 60.—
- A megrendelt könyvek ára előre beküldendő, mert az utánvételezés nagyon megrágitja a szállítást. A könyvek árán felül 100.— lejig terjedő rendelésnél még 5.— lej, 200.— lejig terjedő rendelésnél 10.— lej, postacsomag-költség küldendő egyidejűleg, míg 200.— lejen felüli rendelést portómentesen szállít a „MINERVA” Műintézet R.-T., Cluj, Strada Baron L. Pop 5.

Sokoropátkai Szabó István halála. Sokoropátkai Szabó István, volt magyar földművelésügyi miniszter meghalt. Szabó István kigazda sorból küzdötte fel magát a miniszteri méltóságig. Az 1920-as években nagy szerepet játszott Magyarország politikai életében. Temetése a magyar kormány képviselőjének jelenlétében, a vidék népének általános részvéte mellett folyt le.

Hány magyar maradt Cseh-Szlovákiában? A hivatalos kimutatások szerint Cseh-Szlovákiában százezer magyar maradt. Az ottani Magyarpárt becslése szerint a magyar kisebbség száma százötvenezer.

A pókok csodálatos világa. Aki érdeklődéssel figyeli a pókok életét, az meglepetve fogja tapasztalni, hogy ők a világ legügyesebb kalandorai, banditái. Nem nyílt harcban győzik le zsákmányukat, hanem eselvetésekkel bénítják halálra. A pókok életéről közöl szenzációs képekkel illusztrált cikket Tolnai Világlapja új száma.

Felrobbantottak egy hidat Csernovic és Máramarossziget között. Csernovic és Máramarossziget között a vonat cseh és lengyel területen is áthalad. Az összeköttetés most megszakadt, mert Jalomica, lengyel falu mellett egy vasúti hidat felrobbantottak. A merénylet következtében veszélyben forog Kárpátalja lakosságának élelmiszerrel való ellátása. Ezen a vasúti vonalon szállították ugyanis Romániából a kukoricát Kárpátaljába.

Cseh tisztek Szatmáron. Szatmáron cseh tisztiküldöttség járt. A küldöttség tárgyalásokat folytatott a prefektussal és több hatósági vezetővel.

Ötven családfő esetén működhetik az imaház. A kultuszminiszter rendeletileg szabályozta, hogy milyen feltételek mellett lehet imaházat megnyitni. A rendelet értelmében az elismert felekezetek, ha egyéb feltételeknek eleget tesznek, ötven családfő kimutatása esetén imaházat nyithatnak.

Marie Antoinette, a tragikus sorsú francia királynő filmregényét rendkívül érdekes képekkel illusztrálva közli a **Déliab** új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Nagy vihar volt a Feketetengeren. A Feketetenger partvidékén nagy vihar pusztított. A hajók védett kikötőkbe menekültek.

Európai uralkodók üzenetel az amerikai rádióban. A jövő évben rendezendő amerikai világkiállítás alkalmából az amerikai rádió keresztül több európai uralkodó fog üzenni a világ népeinek. A tervek szerint az üzenetek sorozatát Lebrun, Franciaország köztársasági elnöke kezdi meg 1939 január havában. Ezután sorra következnek: II. Károly király Ófelsége, a dán, holland, belga, olasz, svéd, norvég uralkodók. Beszélni fognak a rádióban Magyarország kormányzója és Jugoszlávia kormányzó hercege is.

Rosszul járt a csempész! Pinkász Izrael, avasi kereskedő selymet csempészett Romániába. Bűnéért egymillió lejt meghaladó pénzbüntetéssel sújtották. Minthogy nem tudta kifizetni, a bíróság hathónapi fogságbüntetésre változtatta át. A csempész kereskedő sokalta a büntetést és, megfelelőbbé a bíróság ítéletét és azt kérte, hogy fogságbüntetését változtassák át közmunkára. A bíróság a csempészt 20 ezer napi közmunkára ítélte.

Rendelkezési állományba helyezték a londoni román követet. Grigorcea, rendkívüli követet, londoni meghatalmazott minisztert Ófelsége II. Károly király rendelkezési állományba helyezte.

— Legideálisabb hashajtó, vér-tisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.

Letette az esküt az új nemzetnevelésügyi miniszter. A nemzetnevelésügyi miniszteriumot eddig Calinescu belügyminiszter vezette. Tekintettel arra, hogy a két minisztérium vezetésének ellátása óriási munkát ró Calinescu belügyminiszterre, II. Károly király Őfelsége Petre Andrei, volt nemzetnevelésügyi államtitkárt nemzetnevelésügyi miniszterre nevezte ki. Az új miniszter Őfelsége kezébe letette az esküt.

Kétévi elzárásra ítélték egy volt polgármestert. Bukarest egyik kerületének volt polgármesterét, Sabareanut, két évi elzárásra ítélték, mert az utcák kikövezése alkalmával súlyos szabálytalanságokat követett el. Egyidejűleg kötelezték, hogy a károkat térítse meg. A kár összege hétmillió lejre rug.

Rövid hírek

December 22-én kezdődik az iskolák karácsonyi szünete. A nemzetnevelésügyi miniszter rendelete értelmében az iskolák karácsonyi vakációja december 22-én kezdődik és január 9-ig tart.

Nem szabad külföldre szállítani karácsonyfát! A földművelésügyi miniszter rendeletileg tiltotta meg a karácsonyfának alkalmas fenyőfák külföldre való szállítását.

Szerencsétlenség történt a norvég királyné temetésén. Maud, norvég királyné temetése alkalmával egy ház tetőzete beomlott azoknak a sulya alatt, akik oda felmásztak, hogy a temetést lásák. A szerencsétlenségnél egy ember meghalt, többen súlyosan megsebesültek.

Visszatér a volt angol király Angliába. A windsori herceg és felesége számára az angol uralkodó család lehetővé tette, hogy visszatérjenek Angliába. A windsori herceg állandóan Angliában fog letelepedni.

Elítélték egy kontárkodó iparost. Útő Lajos goroszlói lakost tetten érték, amint kádár mesteriséget folytatott. Sütőnek nem volt iparigazolványa és a büntetéstől való félelmében 100 lejt ígért a csendőrnek, hogy simítsa el a dolgot. A csendőr megvesztegetésért feljelentete és a zilahi törvényszék egyévi fogházbüntetéssel sújtotta Útőt.

Nagy bányaszerencsétlenség történt Ausztráliában. Egy ausztráliai szénbányában a bányavasut kisiklott. A szerencsétlenség alkalmával 30 ember meghalt, 20 ember megsebesült.

Visszatérnek Spanyolországból az amerikai önkéntesek. A spanyol köztársasági csapatokban harcoló amerikai önkéntesek leszereltek és Franciaországba érkeztek, hogy Amerikába induljanak.

Leleplezték a fővárosban Brațianu Jonel szobrát. Bucarestiben nagy ünnepség keretében leplezték le Brațianu Jonel szobrát. A felavató beszédet Miron Cristea pátriárka miniszterelnök betegsége következtében Jonescu Sisesti földművelésügyi miniszter tartotta meg.

Magyar zarándokokat fogadott a Szentatya. XI. Pius pápa állapota annyira javult, hogy magyar zarándokokat fogadott. A zarándokokat Serédy Jusztinián hercegprímás és tíz püspök vezette. A fogadás után a pápa visszavonult a trónteremből, de magához kérte Serédy Jusztiniánt és hosszasan elbeszélgetett vele.

Öt gyermeket ölt meg a háborús gránát. A lengyelországi Kalus község mellett a mezőn egy háborúból visszamaradt gránát felrobbant. A közelben játszódozó gyermekek közül ötön meghaltak.

Bevezetik Bucarestibe a földgázt. A román földgáz-társaság Bucarestibe be akarja vezetni a földgázt. A többszáz kióméter hosszú csővezetékét romániai vasgyárak fogják szállítani.

Szerencsétlenül járt a német óriás-repülőgép. A német óriás-repülőgép, midőn Japanból hazafele repült szerencsétlenül járt, a tengerbe zuhant. A gép személyzetét megmentették.

Megnövelik karácsonyra a vasúti kocsik számát és forgalmát. December 15-től január 9-ig a személyszállító vonalakon megnövelik a vasúti kocsik számát és ha szükséges, kettős járatokat állítanak be. Az intézkedéssel a karácsonyi személyforgalmat akarják biztosítani.

Gazdakörök és bércséplési vállalkozók figyelmébe ajánljuk

a „MAVAG” (Magyar Állami Gépgyár, Budapest gyártmányu, önbeállós golyócsapágyas, acélkeretű cséplőgépeket. Fordítható dobosár, meghosszabbított kivitel, kéttengelyű lengőládás szalmarázó rendszer, magasnyomású kenés. Szűk udvarokon és nagyobb emelkedéseken is könnyen szállítható. Hosszuszalmú gabonák cséplésére kiválóan alkalmas, leggazdaságosabb

üzem. „Mavag” szab. beszerelhető löherecséplőkészülék. „Mavag” kalapácsmalom. Hanomag 38 Hp. Diesel német- és legújabb kivitelű amerikai gyártmányu traktorok és más üzemgépek. Díjtalan helyszíni látogatás! A legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett rendeléseket már most felvesz a jövő cséplési időnyre a romániai kizárólagos Vezérképviselő: „INDUSTRIA-ECONOMIA” KERESKEDELMI ÉS IPARI R.-T. TIMISOARA-TEMESVAR. IV. Strada Brațianu 34. — Távirat: „Industria Timișoara”. — Telefon: 43-57.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Miért változott meg az élet Szenttamáson?

Következő téli számainkban cikksorozatot közlünk a legidősebb mezőgazdasági feladatokról. Miután személyesen nincs módunkban fölkeresni — mint régebben tettük — a falvakat, cikkeink útján akarunk a gazdasági műveltség terjesztésében a téli hónapok alatt tervszerűen közre munkálni. Bevezetéképpen megbízható nyilatkozatokat szereztünk és közlünk arra nézve, hogy eddigi munkánk milyen eredménnyel járt s bizhatunk-e abban, hogy a gazdasági műveltség terjesztésében üdvös szolgálatokat tehetünk? Gazdasági cikksorozatunk változatos lesz, minden vidéknek érinti valamely fontos kérdését. Olvasóink figyelmét bizalommal hívjuk föl jószándéku kezdeményezésünkre.

Sohase felejttem el első csiki utamat. 15 esztendővel ezelőtt láttam meg először a „csiki havasokat“, s mert a *Magyar Nép* akkortájt irt volt a csikszenttamási megmozdulásról, gondoltam, megnézem ennek a tanulni akaró népnek gazdasági képét.

Nálunk már javában dolgozott a eséplőgép, Csikban még zöldeltek a gabonák. A falu keleti határa ugar volt, a nyugatin rozstot, árpát, kendert, a hegyoldalakon zabot, a falu melletti néhány földben krumplit termeltek. De lucernát, lóherét, répát, kukoricát sehol sem láttam. Sőt kerti veteményt is alig egy néhány háznál. Gyümölcsfa? A régi nemesi udvarokban volt, de székely háznál alig emlékszem néhányra.

A határt az új pappal jártam össze. Kiméletesen bár, de mégis megmondogattam a tapasztalt nagyobb hibákat, mulasztásokat, különösen, ha egy-egy értelmesebbnek látszó emberrel találkoztunk. Volt, aki faképnél hagyott; csak éppen nem mondotta ki, de látszott, hogy azt gondolja: ti akartok minket gazdálkodásra tanítani, kik még a patingot sem ismeritek? Volt, aki még meg is köszönte a jó tanácsot; csak egy öreg bácsi kötött ki keményebben: — Ne, uram, ha az Isten ad, lesz, — ha nem ad, mi heába erőlködünk. Az embernek minden erősködése ugyes csak romlására van testének es, lelkének es!

Nem tudtam elnyelni az öreg okoskodását s azért kiesít keményebben oda-

vettem én is neki: — Már engedjen meg édes bátyám, de nem szabad mindent az Úristenre kenni. Én is templomba járó ember vagyok, de soha életemben sem hallottam egy paptól sem, hogy bizzunk mindent az Úristenre. Igen, ha megtettük a magunkét! Akkor az áldást reá bizzuk. De a munka a miénk. Azt az embernek kell elvégeznie. Még pedig okosan becsületesen, nem úgy, ahogy ez a zab itt Isten csufjára szégyenkezik. — A zab-e? kérdi az öreg csufondárosan. Látszik, hogy a ur küssőfödi, mert ha ide való vóna, tudná, hogy az a Hetevént várja, s mihelyt azt megpillantotta, szégyenletében úgy el kezd iparkodni, hogy Kisasszonyig még singsnél is nagyobb lehet belőle.

Az öreg ezzel bucsuzott tőlünk, én pedig azzal a falutól, hogy itt a vezető emberekre nagy munka vár...

Könnyű emlékezni, milyen gondolatok mászkáltak fejemben, mikor 15 év múlva ismét eljuthattam Szenttamásra. Marosfőtől már állandóan a kocsi ablakában állottam s mintha újra születtem volna, mikor megláttam, hogy eltűnt az ugar, nem hevernek üresen — illetve a gaz és a burján szaporítására a földek. Szép sötét lucerna és lóheretáblák zöldeltek, a Garados oldalán is gyönyörű burgonyaföldek hívják fel a vonaton utazó közönség figyelmét Szenttamás gesztenyénél finomabb „pityókájára“, melyről diésekedve mesélik a szenttamásiak, hogy Bukurestbe, Kolozsvárra, Szatmárra, a Körösvidékére, Moldovába, sőt Besszará-

biába is szállítják, annak ellenére, hogy Bukovina híres krumplitermő hely. „De a miénk mellett bujjék el akármelyik“, ágálnak vele a szenttamásiak. S hogy igazuk van, abból látszik, hogy vagon-tételekben szállítják mindenfelé s hogy 40—50 lejjel jobban fizetik mázsáját, mint a környékbeliekét. És ami talán még ezeknél is jobban megörvendezettett, — a régebben csupasznak tartott falu tele van gyümölcsfával.

Az azóta váróteremmel is kibővített „állomáson“ értelmes, hatalmas szál emberrel ismerkedtem meg, kivel aztán minden oldalról megtárgyaltunk mindent a másfél kilométeres uton. Tőle tudtam meg, hogy ma már nincs valamire való gazdája Szenttamásnak, ki a tarlóbuktatást, az őszi szántást, a rétek őszi és tavaszi fogasolását, a vetőmag porzolását elmulasztaná, ki a trágyarakást ne kezelné, répát ne termelne, a vetőmagot ne triörözné, gyümölcsfáit ne kezelné.

Némi megrökönyödéssel hallgatom ezt a felemelő beszédet s meg is magyarázom csodálkozásomat. Hiszen mikor én 15 esztendővel ezelőtt éppen ezekről szóltam pár szót, vagy kikacagtak, vagy faképnél hagytak, vagy lesajnáltak: honnan értsem meg ezt az óriási nagy változást?

— Uram, mondja elpisolyodva az én kedves uj ismerősöm, 15 esztendővel ezelőtt nem ismertük a *Magyar Népet*, de ma 50 ember járhatja s 500 ember olvassa ezt a drága népnevelő ujságoeszkát. — Kimondhatatlanul jól esett a lelkenek ez az elismerés. Most csak arra voltam kíváncsi: vannak-e még ilyen értelmes lelkék Szenttamáson — s azért felkértem a falu papját, intézzen kérdést népéhez: a Magyar Nép cikkei, kiadványai közül melyik volt legnagyobb hatással reájok? Jövő számban közlöm a választ.

(ts.)

Itt a tél — védjük a madarakat!

Kiszámíthatatlanul hasznos munkát teljesítünk, ha a telet is nálunk töltő, odulakó madarakat óvjuk. Ezek előtt a kis, folyton mozgó, nyughatatlan természetű, éber állatok előtt nincs az a parányi pete, kukac, hernyó, báb, amelyet azok a folyton a fákon és azok ágai közt kutató, föl ne fedezzenek. Azért tehát minden gondolkodni tudó gazdának elsődleges kötelessége ezen hasznos ingyenmunkásokat védeni, oltalmazni, szaporítani. Ezt azzal érhetjük el, hogy a gyümölcsösökben, ligetekben, sétatereken, fasorokban álló fákra minél több *mesterséges fészekodut* helyezünk el, hogy azokban kedves madaraink a hideg, fagyasztó téli időben menedék- és háló-, a költés idején pedig fészkelőhelyet találjanak.

De a fészekoduk kirakásával még nem tettünk eleget a hasznos madarakkal szemben emberi kötelességünknek. Azokban a szükség-időkben, mikor mindent vastag hó- és jégréteg borít, csikorgó hideg van, hasznos madaraink nem juthatnak élelemhez, nyujtunk szegény éhezők részére a gyümölcsösökben fölállított *étetőhelyeken* napraforgó-, tők-, kendermagot, az asztalunkról és konyhánkól kikerülő szalonnabörkét, husrészeket tartalmazó csontokat, hus-, faggyu-hulladékokat mindaddig az ideig, amíg tavasznyiltával már mindenhol terített asztalhoz juthatnak kedves madaraink.

Hogy milyen hasznos munkát végzünk az éneklő madarak óvásával, szaporításával, gondozásával, álljon itt a sokak közül csak egyetlen egy erre vonatkozó adat:

Selmecbányán, hol régebben télen-nyáron irtották a madarakat floberttel, parittyával, s fogdosták nagy számban: Tóth István dr. vagy 10—15 éve foglalkozik madárvédelemmel. Elérte, hogy most már 20—30 helyen etetik a madarakat, s körülbelül 300 fészekodut függesztettek ki. — 10—15 év előtt — írja — nem volt itt éneklő madár, ma már

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA” Biztosító Részvénytársaság

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

meglehető sok van. — Régebben az almamoly ellen a lehullott férges gyümölcs szorgalmas felszedésével és kéthetenként a főtörzsére alkalmazott szalmakötéllel védekeztek s ilyen módon elérték, hogy 40—60 százaléknyi férges almát szüretelhettek. Amióta a téli etetést szorgalmasan üzik, s a fákra

80 odut akasztottak ki, azóta nincs hernyójárás, nincs almamoly, nincs araszoló lepkeszár se szalmakoszorúval, se a férges gyümölcs szedésével nem védekeznek, az almaférgesedés 3—5 százalékra süllyedt.

Kleisl Gyula

Módosítják a szőlőművelési törvényt.

A földművelésügyi miniszteriumban tervezetet készítenek a szőlőművelési törvény módosítására. A törvényrendeletet rövidesen kihirdetik.

Uj tejfeldolgozó üzemet létesítenek Szatmáron.

Szatmár vidékén a tej értékesítése nagy nehézségekbe ütközik, mert a gazdáknak nincs olyan szervezetük, amely az értékesítést lebonyolítaná. Ezért a gazdák elhatározták, hogy részvénytársasági alapon tejfeldolgozó üzemet fognak létesíteni. A részvénytársaság január 5-én tartja meg alakuló közgyűlést és egymillió lej alaptőkével indul meg. Az üzem naponta háromezer liter tej feldolgozására fog berendezkedni.

Időszerű teendő: védjük meg a fiatal fákat a nyulak kártételétől!

Amint az időjárás hidegre fordul és lehull a hó, a nyulak sok kárt tesznek a fiatal gyümölcsösökben. A nyulak által megrágott fiatal gyümölcsfák vagy teljesen elpusztulnak, vagy pedig fejlődésükben visszamaradnak. A fiatal fák törzsét tehát a nyulak kártételétől bekötéssel meg kell védeni. Kötöző anyagul használhatunk kórét, szalmát, vagy kenderszárat. Jól beválik a

papir is. A fiatal fák törzsének szagos anyagokkal való bekenése nem mutatkozik célravezetőnek. Miután az anyag elveszíti kellemezően szagát, a nyulak mégis megrágják a fiatal fák kérgét. Már most felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a fiatal fák kötését csak április vége felé szabad eltávolítani, mert a nyulak még tavasz végén is nagy kárt tehetnek a fáknak.

Sok ugart nem vetettek be idén a gazdák!

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint idén a gazdák nagyon sok ugart nem tudtak bevetni. A szárazság miatt ugyanis a föld nagyon kemény volt és nem lehetett megszántani. A gazdák más területeket szántottak fel, hogy a szükséges mennyiségű búzát elvethessék.

Tisztítsuk meg a gyümölcsfák kérgét!

A gyümölcsfák kérgének repedéseiben, továbbá a gyümölcsfák törzsén megtelepedett zuzmókban és mohákban nagyon sok növényi és állati kártevő huzódik meg télire. A jó buvóhellyel ellátott fákon a következő tavasszal mindenféle kártevőt megtalálhatunk. A vizsgálatok szerint az ilyen fák kérgén nagyon sok a bimbólikasztó bogár, almamoly hernyója, kéregmoly, többféle szeszély és levélbarkó, szú.

Ezek mind otthonra találnak az elhanyagolt fa derekán. A kártevők azután a következő tavaszon a telelőhelyet azzal hálálják meg, hogy a fa lombját, bimbóit, virágját és a kis kötődött termést is elpusztítják. Ez is mutatja, hogy milyen fontos a kéreg tisztántartása. Ne mulasszuk el a tél folyamán a kéregtisztogatást. Tompa késsel, vagy fakaparóval tisztogassuk meg a fák törzsét. A zuzmót, mohát, előálló kéregrészeket kaparjuk le, de ne úgy, hogy a sok hulladék a fák alá potyogjon, hanem úgy, hogy ezt a lehulló kaparékot összegyűjtsük és a bennük levő kártevőkkel együtt elégethessük. Az almamolyirtásnak, kaliforniai paizstetű elleni hadjáratnak, bimbólikasztó bogár elleni védekezésnek, vértetűirtásnak is fontos tényezője a kéregtisztogatás. A megtisztított kérgű fán a permetezőszernak is sokkal jobb lesz a védőhatása, mert a buvóhelyüktől megfosztott rovarok testét közvetlenül éri a permetlé.

Műgyapot gyárat akarnak felállítani.

Egy olasz pénzeőport Romániában műgyapot gyárat akar felállítani. A gyapotot a tejben levő sajtanyagból fogják előállítani. Ha a terv valóra válik, a tejjgazdálkodás előtt új lehetőségek nyílnak meg.

Megjelent az E. G. E. naptára.

A napokban elhagyta a nyomdát az Erdélyi Gazda 1939 évi naptára. A kiadóhivatal sietett eleget tenni a megrendeléseknek, hogy mielőbb a haladó gazdák asztalán legyen. A szerkesztőség mindent elkövetett, hogy a naptár teljes mértékben kielégítse az egyre fokozódó igényeket s éppen ezért nyugodtan állíthatjuk, hogy színvonalra jóval felülmúlja a tavalyit. Részletesen felöleli a magyar gazdatársadalom valamennyi életkérdését s megvilágítja a fejlődés útjait.

A naptár mindvégig érdekes és komoly tanulságos olvasmány, a magyar gazda nélkülözhetetlen segítőtársa.

A 240 oldalas E. G. E. naptár ára mindössze 20 Lei. Postai portóra 3 Lei küldendő. Megrendelhető a gazdakörök, E. G. E. felügyelők és a naptár árának és postai illetékének előzetesen való beküldése mellett az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában, Cluj, Str. Regală 16, továbbá azoknál a gazdatestvéreinknél, akik szívesek voltak a naptár terjesztését elvállalni.

Hogyan kell kezelni ősszel az egresbokrokat?

Az egres termelését veszélyezteti az amerikai lisztharman, mely mind az ágakon, leveleken, mind a gyümölcsön barna bársonyos bevonat alakjában jelentkezik. A lisztharman okozta folt eleinte világos színű és csak később barnul meg. A gomba, az ágakon, lehullott lombon telel ki. Elsősorban tehát minden elvéhült, félig vagy egészen elszáradt ágat ki kell vágni, el kell égetni. A hullott lombot is

gyűjtsük össze és temessük el mélyen a földbe. A nagyon sűrű bokrokat ritkítsuk ki, hogy azokat a levegő, napfény jól átjárhassa. Ha a tisztogatással készen vagyunk, akkor permetezzük meg bokrainkat téli higitású mészkénlével alaposan, hogy az ágak felszínét mindenütt borítsa a mészkénlé. Nem árt az sem, hogy ha a bokor alatt a földre hull a permetlé, mert ez az ott lévő gombacsirákat is elpusztítja. Az amerikai lisztharman egyike a legveszedelmesebb betegségeknek és ha valahova behurcolják, onnan a legtöbbször alig lehet kiirtani, úgy elhatalmasodik. Minden gazda tehát, ha észreveszi az amerikai lisztharmanot, azonnal fogjon hozzá a kiirtásához. Tavasszal, nyáron is állandóan kell kénkészítményekkel permetezni, porozni, mint ahogyan a szőlő peronoszpórája ellen is védekezünk.

Művelődési mozgalmak.

KRISZTUS-KIRÁLY ÜNNEP RÉKASON. A Krisztus-király ünnepeget a Kat. Népszövetség központjának irányításával Vöö Péter Pál káplán készítette elő. Kisegítésül az ünnepség előkészítésére ki lett küldve a központból Berényi Gizella missziós nővér és esténként szavalókórust (zsolnárból) vallásos és népdalokat és társasjátékokat tanítottak be. Ugyanez alkalomból kifolyólag Gizella nővér nappal családlátogatásokat végzett, ahol mindenkinek örömeiben és bánatában osztozott és ügyes-bajos dolgaiban a legjobb belátása szerinti tanácsokkal látta el.

Az ünnepség Krisztus-király napján reggel kezdődött tömeges szentgyónás és áldozással, amire Aranyág, Janova, Sztanes), Nádas, Bázás, Babsa és Gizella községek katolikus hívei is

meghívást kaptak. Az ünnepi nagymiséjét Vöö Péter Pál káplán pontifikálta, míg a szentbeszédet Wünsche Gyula kanonok tartotta. A kórusban a Kat. Népszövetség rékási tagozatának énekkara több vallásos ének eléneklése után a hívők áhitatos lélekkel déli 12 órakor hazatértek. A vidéki vendégeket a rékási kat. családok látták vendégül ebédre. A tulajdonképpeni ünnepség d. u. fél 4 órakor kezdődött, a fehér őszirózsákkal és más virágokkal szépen feldiszipített „Tulliusz“-féle vendéglőben. A színpadon fehér őszirózsákból font kereszt, alatta Krisztus-király feszülete, kétfelől égő gyertya és rengeteg fehér virág és egy Krisztus szobor volt a színpadon. A műsor első száma az Innul Regal, utánna Wünsche Gyula kanonok méltatta az ünnep jelentőségét és a szerénységét, a tisztaságot és a felebaráti szeretetet ajánlta híveinek. Utánna Ördög Antal, Kovács Antal és Ördög Annuska szavallata következett Krisztus-királyról, majd szavalókórus Krisztus-királyról, énekek, melyeket a Kat. Népszövetség vegyeskara Berényi Gizella missziós nővér és Vöö Péter Pál káplán vezénylete alatt adott elő. Utánna a központ részéről Fodor József Főtisztelendő az összetartásról és szeretetről tartott nagyhatású beszédet, majd újabb énekek és a virágok megáldása és megszentelése és végül a megszentelt virágokat Főtisztelendő Fodor és Vöö káplán szétosztották a hívőknek, mondván, hogy azon virágokkal vigyék az áldást az otthonmaradottaknak és hajlékukba. Utánna följajánló ima és a hiszekegy következett Fodor főtisztelendő vezetésével szavalókórusban az összes jelenlevőkkel, akik körülbelül 400—500-an lehetnek. Este fél 6 órakor ért véget az ünnepség, azután a hívek a beszédek és a szép ünnepség hatása alatti áhitatban és lelkiükben gazdagodva szétoszlott.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et!

PIAC

Megakadt a tojás külföldi szállítása.

A tojás ára a belföldi piacon annyira megrágult, hogy a kereskedők nem tartják érdemesnek a tojás külföldre való szállítását. A nagy kereskedők megszüntették a tojás összegyűjtését. A karácsonyi ünnepekre való tekintettel a tojás ára valószínűleg még ezután is fog drágulni.

Mi az ára a regáti bornak?

A moldvai és besszarábiai orpicacon Németország nagyobb mennyiségű bort vásárolt. A bor minősége nem előrendű. Ára literenként minőség szerint 4—7 lej.

Lelkészek, tanítók nőszövetségeik figyelmébe ajánljuk az Új Timbora által a könyvpiacra megjelentetett szindarabes könyvecskéket. A legjobb falusi szindarabok számára is alkalmas gyermekszindarabokat foglalják magukba ezek a könyvecskék, ismert gyermekírók tollából. (Fenevny L. Marcella, Kirjákó Kovács Emma, Balla Ilona, Horváth Sarolta, Móráné Ósz Rózsa. b.) Arak portóköltéssel (5 lej) lóra küldendők.

1. Simon Sándor: Karácsonyi örömök . . . . . 20 L.
2. Mikulás, Karácsony és Szilveszter alkalmára való szindarabok . . . . . 20 L.
3. Anyáknapijára, vizsgára való szindarabok . . . . . 20 L.

„Angorafarm”

Angol Champion Utántenyészet

PIATSEK A.

Oradea-Nagyvárad,
Strada Episcop Pavel Nr. 6/II.

Németországból most importált angol champion utántenyésztésű (Byng. Dr Dougall és Halsteadtblut) óriási gyapjúhozamra kitenyésztett angorák leszármazottjaira még néhány előjegyzést felvasz.

Válaszbélyeg küldendő.

Védekezés a mételegény ellen

Nem is nagyon régen, a nedves legelőn vagy ilyen helyekről származó szénán tartott juhok, a segítség minden lehetősége nélkül, a kétségbeesett gazda szemelátára, halomszámra pusztultak el mételegényekben.

De nemcsak a juhok, de igen gyakran a szarvasmarhák is áldozatául estek ennek a veszedelmes betegséggnek, ami ellen bizony nem volt segítség.

A halál oka mindig a mételegény néven ismert élőski volt, mely a májban és epeutakban helyezkedett el és az állat vérére szivta.

Olyan gyógyszert kellett tehát találni, mely elpusztítja magát a mételegényt és jól keveredvén az állat vérével, magára az állatra teljesen ártalmatlan legyen.

Ezt a gyógyszert egy világhírű állat orvos-tanár, Marek, találta fel és találmányát, melyet ma már széles e világon használnak, ahol csak juhokat és szarvasmarhákat tenyésztenek, Disztol-nak nevezte el.

Az alkalmazás első éveiben, a Disztol úgy kellett még adagolni, hogy két egymásra következő napon egy-egy darabot kellett a juhoknak beadni, máskülönben nem

lehetett a kívánt mételegény hatást elérni.

Az utóbbi években azonban Disztol már annyira tökéletesedett, hogy egyetlen darab is tökéletesen mételegény hatású, anélkül, hogy a vemhes állatok a legkisebb mértékben is szenvednének tőle.

Csupán a mételegény szarvasmarháknak kell még az élősúly arányában, több darabot beadni. A juhoknak adagolandó gyógyszert Disztol-Express-nek hívják és jó jegyezzük meg, hogy bármely élősúlyu juhoknak csak egyetlen darab adagolandó. Viszont azt is tudnunk kell, hogy ez a Disztol-Express szarvasmarháknak, még több darab beadása esetén sem alkalmas. A marháknak való Disztol egészen más nagyságu és összetételű.

Arról sem szabad megfeledkeznünk és ezt valóban saját érdekünkben tesszük, hogy a kért valódi ezüst felirású Disztol helyett majdnem hasonló nevű és kinézésre is megtévesztő más szert ne fogadjunk, mert 1—2 lej úgy nevezett „megtakarításért”, annyira becses állataink életét káztatjuk.

Ha juhod beszélne
mételegényre biztos DISTOL-t kérne,

nincsen más olyan szer,
ami többet érne!

Ne feledd, ez kell neked:
fekete alapon ezüst „DISTOL” felirás

Mitől Mitől

KARÁCSONY-VARÁS

*Csak egy érzés legyen ma a világon:
Remélni csendbe' szép karácsony estvét...
Az angyalének zendülését várni —
Szívünket ettől el ne lopja semmi —
Csak egy érzés legyen ma a világon!*

Mert nincs nagyobb öröm, mint várni:
Ihinni,

*Igaz szívvel ádventet ünnepelni!
Útat kövezni drága gyémántkövel,
A Megváltó amin mihozzánk jő el —
Mert nincs nagyobb öröm, mint várni:*
Ihinni!

*Csillaggyúlást keresni fent az égen
Próféciaákba hosszasan elmerülni!
Számolni egyre szívünk dobbanását,
Mely óhajtja a világ Messiását —
Csillaggyúlást keresni fent az égen!*

*Csak egy érzés legyen ma a világon:
Remélni csendbe' szép karácsony estvét...
Az angyalének zendülését várni —
Szívünket ettől el ne lopja semmi —
Csak egy érzés legyen ma a világon!*

Szigethy Ferenc.

Cselve'ők.

Történetünk idejében a török volt az ur az Alföldön, — a Duna-Tisza-közén, Szegeden, Kecskeméten, Nagykőrösön, — föl egész Budáig. A falvak lakosságát a megszálló spanyik (lovass törökök) nyomorgatták, — ők szedték az adót, mint hűbérurak, — a városok lakossága meg a Szultánnak adózott... Különösen a lelketlen spanyik, a szerencsétlen külső népet égbekiáltóan zsarolták, mindenéből kifosztották, az arra alkalmas legényeket katonáknak, a hajadonokat háromeik részére eladogatták, úgy, hogy a türhetetlen állapotok következményeképpen a falvak lakossága megszökött és szét-

széledt, hogy részben a városokban, részben a még meg nem szállt területeken találjon menedéket... Sokan voltak aztán akik sérelmeik megbosszulására a palánkok, — végvárok — vitézei közé állottak vagy a kalandosabb véruiek kisebb-nagyobb bandákba verődve portyázták: végeláthatatlan pusztát, uton-utfélen lestetve, gyilkolva és rabolva a gyülölt ellenséget...

Akkoriban könnyü volt a bujdosás, mert a Duna-Tisza-közi pusztatengert beláthatatlan ösmocsarak és erdőrengetegek tarkították, ahova a török nem mert bedugni soha az ábrázatát...

A folyton leselkedő eszelvőknek a városokba ki-bejáró falusi nép útján nem volt nehéz dolog a török szándékairól értesülni... Így például Kakuk, a magyarok egyik kémje már napokkal előbb hírül vitte nekik a Zöldhalmi rét pataj palánkjához, hogy Bajaduz bég, a kecskeméti nagyúr, Virágvasárnapra következő hétfőn szállíttatja a fertályos adó Abdurahman budai basához, hatvan iszáhi kíséretével...

Na lett erre öröm a magyarok közt.

— Ide hallgassatok: ehol vagyunk öszvesen lovasok tizenketten!...

— Az a!... Meg a többi is itt dolgozik nem távol, csak be kell szólítani őket!...

— Te hallgass Simon!... Hát má mire volna jó őket is idebolondítani?...

— Hogy mire? Hát tizenketten meggyünk hatvan spahira?...

— Hát ugy... tizenketten hatvan spahira!...

— No én már egyetmást megéltem de erre igencsak kíváncsi vagyok!...

— Hátha kíváncsi vagy, akkor fogd be a szád, oszt hallgasd a szavam!...

— Nocsak!...

— Szerzünk öt szekeret... Oszt azt a öt szekeret bevonjuk szép menyezetösen ponyvával, mintha vásárosok szekere volna...

— Hát osztán?...

— Oszt a szekeresek elkezdének széjjallassan hajtani a szentmiklósi országuton erre Kecskemét fele, oszt a nagy pusztalegélőn az itatókutnál megállapodnak...

— Oszt mi lesz azokon a szekereken?

— Hogy mi lesz?... Hát add meg, hogy: semmi!...

— Semmi?...

— Az a!... Mer' azér', hogy azok a szekerek ott csak várakozni fognak a törökre, de ahogy gyün a török, oszt olyan dülönyire beéri őket, ők erre megcsapkodják a lovaikat, oszt nagy lármával elkezdenek menekülni, ahányan annyifelé!...

— Hát osztán?...

— Osztán majd meglátod, hogy tizenketten is bőségesen elégségesek leszünk ahhoz, hogy a pénzt elszedjük a törököktől.

*

Jól meg volt az rendezve, hászen öreg Hajagos jeles cseltevő volt abban az időben...

Áldott tavasz volt... Boldogasszony hava... Sütött a nap és szépen áradozott az ég kárpitján hangjával a paesirta...

A törökök meg jöttek jókedvűen, magabizakodón, — hiszen hatvanan voltak, mindnek kifent szablya az oldalán...

Az élén nádihegedü csipogott, s hozzá üstdobot vert holmi pocsek kiállítású feketé... Utánok kivont kardok, turbánturbán mellett, s valahol a menet közepe táján egy magasra tartott fejü, bojtokkal, rojtokkal diszitett mafla tevé hátán két bórzsákban a tenger adópénz a budai basa számára.

Balról a tölösnél kanyarodott már az eleje, csak olyan jó szálépésre, mikor megpillantották az öt ernyős szekeret, ahogy velük szemben közeledtek...

Megesillant a szemök és összesugtak a pogányok:

— Amoda gyünnek vásáros szekerek, kíséret nélkül...

— Hát csak gyűjjenek, ránk fér egy kis egyet-más!...

De azok megálltak, aztán fordítottak egyet a rudon, azzal neki ám jobbról is balról is a legelőnek, menekültek ész nélkül a világ négy tája felé...

A töröknek se kellett több, megsarkantyuzták a paripákat és mint az éhes kutyák, utánok a magyar szekereknek.

Üzték, kergették ordítózva őket, forgatták a kardjukat, fenyegetőztek... De ezek se hagyták magukat, ütötték a lovakat, hogy a könnyü üres szekerek szint-ugy repültek a sima legelőn...

A vége az lett, hogy megszaladtak tán egy jó mérföldet is, mire nagy nehezen összefogdosták őket...

— Mi van a kocsin?...

— Semmi!... Üres!...

— Hujnye az apátok!... Hát akkor minek szaladtatok?...

— Hát mert ha törököt látunk, azonnal szaladunk!...

A csalódott spahik ugyancsak szitkozódta a megcsufolódásért.

*

Szélnek eresztették őket, azzal kocogtak visszafelé... De hogy elment a kedvök, borus gondolataik támadtak és megvillant a fejükben, hogy vajjon ez az öt üres szekér nem volt cseltevés, amivel elbolondították őket a tevétől?...

— Allah, mi lesz akkor, ha elvitték a pénzt!... Karóba huzat bennünket a bég!...

*

Az öreg Hajagos meg csak addig lapított a töltésben, míg a spahik utána vetették magukat a szekereknek... A másik pillanatban már ő is kiviharzott tizenkettővel magával az erdőből, egyenesen a nyakuk közé azoknak, akik a tevé körül maradtak...

Ezek is lehettek vagy huszan, de rövid kaszabolás után lefaragták meg szétugratták őket, s a tevé hátáról a két súlyos bórzsákot nagyhamar levágták, azzal ill a berek, nádak, erek — elnyargaltak...

A spahik is visszatértek és hüldezve nézték a tevét... Az meg csak állt, hosszú nyakán a fejét égnek vetve, mintha neheztelt volna rájuk...

Mikor kellőképp kiszörnyülködték magukat, azt mondja nekik a hadnagyuk:

— No vitézek, mostan osztán nyilatkozatok, ki huzzon karóba bennünket: a kecskeméti bég, vagy a budai basa?... Mert én odavezetlek benneteket, ahová akarjátok!...

Szalay László.

Drága orvosi látogatás.

Nehéz orvosi szolgálat.

Svédország északi részén, a Lapföldön, az emberi települések nagyon messze vannak egymástól. Ezért az orvosok repülőgépen teljesítenek szolgálatot. Bizonyosodott azonban, hogy a repülőgéppel való orvosi segítség-nyújtásánál gyakran igen nagy akadály, hogy a repülőgép nem tud leszállni azon a helyen, ahonnan értesítés érkezett, hogy súlyos beteg várja a segítő kezet. Legujabban ezért súlyos és gyors segítséget kívánó esetekben az orvosok ejtőernyővel szállnak le a segítséget kérő helyen. A megbeszélés szerint az orvost ilyenkor megfelelő jelekkel, tűzzel, füstöléssel, vagy más módon figyelmeztetik arra, hogy gyors segítségre van szükség és amennyiben a gép nem tudna leszállni, az orvos ejtőernyővel szálljon le.

A halálraitélt asszony utolsó kívánsága.

Az amerikai Cincinattiban gyilkosság miatt halálra ítélték Hahn Máriát. A halálra ítélt nő azzal a kéréssel fordult a kormányzóhoz, hogy mielőtt kivégeznék, óperálják ki mindkét szemét és használják fel egy vak apáca és egy vak pap meggyógyítására. A különös kívánság teljesítésének kérdésében a kormányzó még nem döntött. Az orvosok véleménye szerint a szem átültetés sikere nem lehetetlen, hogyha a vakság nem áll kapcsolatban a szem idegeinek megbetegedésével.

Geoffry Evans, londoni orvos, a vesebetegségek világhírű tudósát magához hívatta az indiai Barroda tartomány fejedelme. Az angol orvos repülőgépen utazott Indiába, hogy a dúsgazdag beteg életét megmentse. Az angol orvos utazása és orvosi tiszteletdíja, továbbá a kártérítési összeg, amelyet elmaradt londoni jövedelméért kapott, körülbelül 70 millió lejnek megfelelő összegre rug. Ennél nagyobb tiszteletdíjat még nem kapott orvos!

Holdtölte nélküli hónap.

1866 februárjában nem volt holdtölte. Ugyanezen évben január és március hónapokban kétszer volt holdtölte. A csillagászok megállapítása szerint Krisztus születése óta csak ez az egy eset ismeretes, hogy egy hónap holdtölte nélkül telt volna el. Azt is megállapították a csillagászok, hogy hasonló eset kétmillió ötszázezer év múlva fog megint előállni.

Egyforma mértékkel.

Halas városában a legérdekesebb emberek egyike volt az öreg Kiss István. Ismerősei nemzeti uramnak szölongaták még abban az időben, a hatvanas években.

Akkortájt még legalább százezer birka járta a halasi határt, többnyire juhászoké. Az öreg nemzeti apró kölcsönöket adogatott a juhászgazdáknak, nyirásig. Ez a kölcsönadás körülbelül így folyt le:

Bejön egy juhászgazda az öreg nemzetieshez:

— Nemzeti uram, egy kis pénzre volna szükségem.

— Mennyi kell fiam?

— Tíz pengő, nemzeti uram.

— Sok pénz az, fiam. Oszti tizszer forgatom meg én azt egy esztendőben! Hát mit adsz kamatot?

— Adok egy báránycát, nemzeti uram.

Az öregnek magának is lévén nyája, azt mondja a juhásznak:

— Nem tartok báránycát, fiam. Kész juhott tartok.

Gondolja magában a juhász, ha az öreg kijön a kamatjuhért, majd kiválaszt valami gyenge állatot. Azt feleli tehát:

— Megadom, nemzeti uram.

Az öreg erre kivesz a bugyellárisából tíz darab tizest s az asztalon szétteríti a juhász előtt:

— Válassz belőle!

A juhász a tíz darabból kihuz egyet, elteszi s szépen elmegy. Semmi írásra nem volt szükség.

Nyirás után az öreg nemzeti felült aztán a kocsira, hogy beszédje a kamatot. Mikor már közel járt a juhászgazdához s a gazda meglátta az öregurat, hirtelen választani kezdi a kamatjuhott. Természetesen a leggyengébbet. De az öreg már messziről kiabálni kezdett a juhász felé:

— Fiam! Engedtelek választani a bankóból! A juhból majd én választok!

Rátartós ember.

— Miért ülsz annyit egyedül otthon?

— Azért, mert szeretem az okos ember társaságát.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Tanácsadó

Miután újabb reudeikezes szorint névre szóló tanácsadást nem lehet a lapban elhelyezni, felkérjük azon előfizetőinket, akiknek tanácsra van szükségük, hogy a rendes 20 Lei tanácsadási díjon kívül, még 7 Lei portóköltséget is küldjenek be, mert a választ levélben adjuk meg.

Le kell szedni a fákról az összeaszott gyümölcsöt!

A gyümölcsfák lombjának lehullása után sok összeaszalódott gyümölcs marad a fákon. Az összeaszalódott gyümölcsök a legveszedelmesebb melegágyai a gyümölcsösök állati és növényi kártevőinek! Ezért az ilyen gyümölcsöket gondosan össze kell gyűjteni és el kell égetni hogy ezzel megakadályozzuk az összeaszalódott gyümölesből kiinduló fertőzések lehetőségét.

Hogyan lehet a tojásokat frissen eltartani?

Nagy fazékban vizet forralunk, a tojásokat kis hálóba rakva lassan a vízbe süllyesztjük és rögtön megint lassan kihuzzuk anélkül, hogy a vízben pihentetnők. A tojáshejak likaasai ilyen módon légmentesen bezárultak. A tojásokat kosarakba rakva, szellős helyen őrizzük meg.

Kukoricahéj — szalma helyett.

Sok helyen tesznek szalmazsákba szalma helyett kukoricahéjat. A kukoricahéj puha és kellemes fekvőhelyet biztosít. Azt tartják, hogy télen melegebb, mint a szalma. Vigyázni kell azonban arra, hogy a szalmazsákba töltött kukoricahéj ne legyen nedves. Tehát felhasználás előtt alaposan ki kell szárítani. Ha ugyanis a kukoricahéjat nedvesen töltjük be a szalmazsákba, megpenészedik és az ilyen fekvőhely egészségtelen.

Gyűjtsük össze

a melegágyak szánt földet!

A melegágy földjét most össze kell gyűjteni, hogy télen át a fagy megporhanyítsa. A kis halomokba rakott föld télen át jól

megérik és tavasszal olyan földet fog szolgáltatni a melegágy számára, amelyben a palántok kitünően fejlődnek.

Hány vesszőt hagyjunk a málnatövön?

A málnatöveken a tö erőssége szerint 6—10 vesszőt szoktak meghagyni. A többi hajtásokat ki kell vágni, mert csak ilyen módon fog a málnató jövő esztendőben sok és szép gyümölcsöt teremni. Ugyanesak most kell kiválasztani és kiszedni a továbbzaporításra szánt tőhajtásokat, hogy tavasszal ne bolygassuk a töveket. Így biztosítjuk, hogy a málnatövek jól teelnek át és a tavaszi hajtás idejére jó erőben lesznek.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelégés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyiszintén az érdeklődésekre is csak ugy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Kis család szerény otthonot kaphat Tordán két és fél holdas gyümölcsös, kevés szőlő, veteményes és virágos kert műveléséért. Csak gyakorlattal bíró, lelkiismeretes, munkaszerető református emberek jelentkezzenek. Javadalmazás megállapodás szerint. Cím a kiadóban.

Földművesiskolát végzett nőtlen ispánt keres január 1-re Gaál József Silvasul de Câmpia. jud. Cluj.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

L. I. Micske. H. S. Nagybánya. H. M. Facsád. L. M. J-é Gyergyóremete. N. J. Lugos. O. P. Dieső. szentmárton. M. J. Göröcsfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Könyvnapárunk megjelenés előtt áll a így annak szétküldése rövidesen megkezdődik. Ismételjük, előző felhívásunkban közöltetük, hogy mindazon előfizetőinknek, akik év végéig szóló hátrálékaikat kifizették, a naptárt bizonyos sorrendben beosztás szerint megküldjük. A naptár szétküldése miképpen az előző években is történt, a megyék magyar elnevezése szerint abécé sorrendben történik meg. Akik személyesen át tudják venni a naptárt vagy megbizottakat küldenek érte, ezek természetesen hamarabb hozzájutnak naptárjukhoz, mert több ezer előfizetőnek kell szétküldeni és pedig legtöbb esetben külön-külön példányokban a naptárt, tehát felkérjük azokat, akik megfordulnak városunkban, keressék fel kiadóhivatalunkat, hogy a naptárt átvegyék. Említettük azt is megelőző számunkban, hogy akik december hó folyamán küldik be a hátrálékos díjat, azoknak is megküldjük a naptárt, azonban csak akkor, ha már szétküldtük azoknak, akik megelőzőleg beküldték a díjat.

Figyelmeztetés! Tudomására hoztuk az érdekelteknek azt, hogy a posta útján beküldött előfizetési díjakat lapunkban nem nyugtázzhatjuk. Aki ragaszkodik a nyugtázáshoz, a rendes előfizetési díjon kívül küldjön be még 4 lej portóköltséget, hogy a pénz átvételének igazolását lev.lapon eszközöljük.

Új előfizetőinkhez! Azon új előfizetőinknek, akik a megrendeléskor legalább egy félévi díjat be- küldenek, a könyvnapárt megküldiük.

A végleges határ kijelölése.

Csehszlovákia határát csak nagyvonalakban állapították meg az írásbeli egyezmények. A pontos kijelölést külön bizottságok a helyszínen fogják megejteni. A német-csehszlovák bizottság már munkában van, képünk ennek a helyszíni tanácskozását ábrázolja.

Tanuld meg!

Hogyan készül az erőleves?

Lábbadozó, kivérzett, legyengült betegek gyakran ajánl az orvos erőlevest. Készítése a következő: fél kg. sovány marhahúst megdarálunk, majd vastagfalu befőttes üvegbe tesszük. Az üveget 1—2 órára vízfürdőbe kell állítani, tehát majdnem forró vízbe s állandóan melegíteni egy kis lánggal. Só, zöldség hozzáadása után a hus levét leszűrjük és kész az erőleves.

A ragyogó fehérnemű titka.

A tisztára mosott ruhát hő vízben addig kell öblíteni, míg a víz egészen tiszta marad. Ha a fehérnemű sárgás színű, annak legtöbbször a hanyag öblítés az oka. De megsárgulhat a fehérnemű az állásban is, vagy a sok mosástól. Szépen megfehéredik az ilyen ruha nyáron a napon, ha mosás és öblítés után a rövidre nyírt tiszta gyepre, vagy füre kiterítjük, konyhasót szórunk rá és tiszta vízzel öntözük. Ha a fehérnemű megszáradt, megint vizet öntünk rá és sóval újból megszórjuk. Ezt többször ismétljük, időközben egyszer-kétszer meg is fordítjuk a ruhát.

Állásban megsárgult fehérneműt úgy is fehéríthetünk, hogy 3—4 napig tiszta vízben hagyjuk állni és utána tiszta vízben kimossuk. Kékitőt csak a már tisztára mosott fehérnemű utolsó öblítővizéhez

szabad használni. Tulerős kékitő azonban nem hogy ragyogóbbá tenné, hanem inkább elszürkíti a ruhát. Fontos, hogy a kékitő alaposan el legyen a vízben keverve, mielőtt a ruha belékerülne. Legjobb a folyékony kékitő. Golyó alakú kékitőt előbb darabka vászonba kötve csupor vízben jól fel kell oldani. Mindig csak egy-egy darab ruhát tegyünk a kékitős vízbe, nehogy egyiket-másikat jobban megfogja.

Ha kezünkön akármilyen apró seb van, nem szabad kékitőbe nyulni, mert könnyen vérmérgezést lehet kapni.

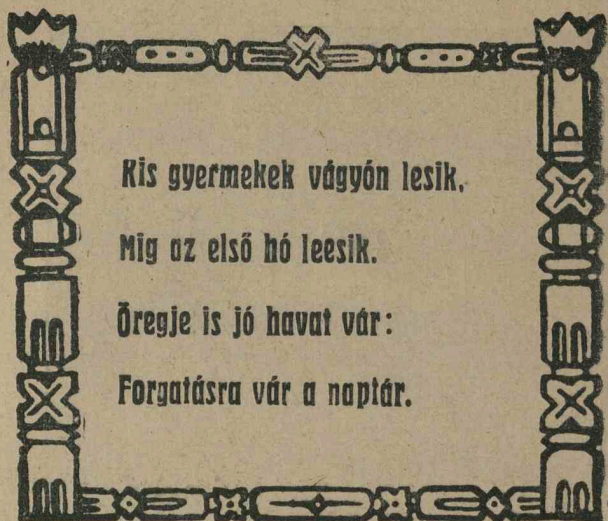
Ne hagyjuk a mezőn a gépeket és eszközöket!

Képünkön szántóföldön kint hagyott ekét mutatunk be. A hó teljesen behavazta. Az eke így nagyon rongálódik,

Igy járnak a mezőn hagyott eszközök

mert nedvesség lepi be és megrozsdásodik. A megrozsdásodott eke pedig nagyon hamar tönkremegy.

Ris gyermekek vágyón lesik.

Míg az első hó leesik.

Őregje is jó havat vár:

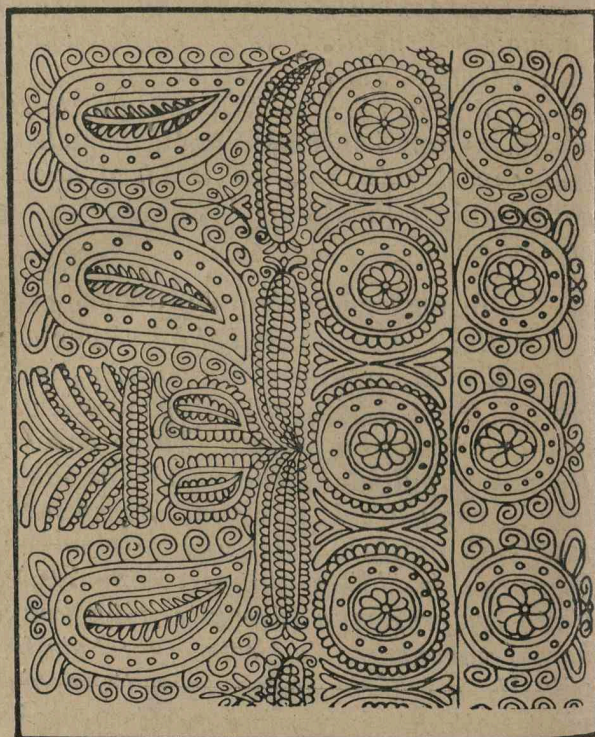
Forgatásra vár a naptár.

Milyen lisztet használjunk rétestészta készítéséhez?

A rétestészta azért nem szokott sikerülni, mert egyszerű szabályokat nem tartanak be készítésénél. Minden a liszten múlik! A rétestészta készítéséhez ugynevezett sima nulláslisztet kell használni és vigyázni kell arra, hogy a liszt az előző évi búzatermésből származzék. Az új búza lisztje tehát nem alkalmas rétestészta készítésére. Egyszerű próba segítségével lehet eldönteni, hogy alkalmas-e a liszt rétestészta készítésének céljára? A felhasználandó lisztből víz segítségével kevés tésztát gyurunk. A tésztából kis golyót formálunk és a tenyerünkbe he-

lyezzük. Ezután a hüvelykujjunk segítségével a tésztából formált golyót szét nyomjuk. Ha a tészta szépen sérülés nélkül ellapul, jó rétes lesz belőle. Ha a tészta szétmegy, nem alkalmas rétes készítésére.

A magyar diszítés alapformái.

Szép rózsás diszítést mutatunk be a kalotaszegi írásos mintákból. Érdekes a „horgas” és „majoránna” gazdag alkalmazása.

— Látja, én úgy tekintem a cselédemet, mintha családtag lenne.

— Óh, én ellenkezőleg! Nagyon finoman és udvariasan bánok vele.